

Skarga wniesiona w dniu 27 października 2016 r. – Komisja Europejska/Republika Federalna Niemiec**(Sprawa C-543/16)**

(2017/C 006/38)

*Język postępowania: niemiecki***Strony***Strona skarżąca:* Komisja Europejska (przedstawiciele: C. Hermes i E. Manhaeve, pełnomocnicy)*Strona pozwana:* Republika Federalna Niemiec**Żądania strony skarżącej**

Komisja wnosi do Trybunału o:

- stwierdzenie, że Republika Federalna Niemiec uchybiła swoim zobowiązaniom wynikającym z art. 5 ust. 5 i 7 dyrektywy Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego⁽¹⁾ w związku z załącznikami II i III do niej przez to, że nie podjęła dodatkowych środków lub wzmocnionych działań, skoro tylko stało się jasne, że środki programu działania nie wystarczały dla realizacji celów dyrektywy, i nie zmodyfikowała programu działania, aby doprowadzić do jego zgodności z wiążącymi wymogami załączników II i III;
- obciążenie Republiki Federalnej Niemiec kosztami postępowania.

Zarzuty i główne argumenty

Republika Federalna Niemiec narusza art. 5 ust. 5 poprzez brak podjęcia dodatkowych środków lub wzmocnionych działań, chociaż najpóźniej wraz z przekazaniem piątego sprawozdania Niemiec zgodnie z art. 10 dyrektywy za lata 2008–2011 w dniu 4 lipca 2012 r. stało się jasne, że środki niemieckiego programu działania nie wystarczą dla realizacji celów dyrektywy.

Ponadto Republika Federalna Niemiec narusza art. 5 ust. 7 dyrektywy przez to, że nie uaktualniła niemieckiego programu działania, chociaż było to konieczne w świetle sytuacji przedstawionej w ww. sprawozdaniu z dnia 4 lipca 2012 r. Republika Federalna Niemiec powinna była przy tym w każdym razie podjąć środki, które odpowiadałyby w pełni i prawidłowo wymogom materialnym art. 5 ust. 3 i 4 w dyrektywy związku z załącznikami II i III do niej.

W przypadku obowiązujących przepisów niemieckich nie ma to miejsca, ponieważ

- w kontekście zasady zrównoważonego nawożenia zawierają one obliczenie zapotrzebowania na nawóz, które nie odpowiada faktycznemu zapotrzebowaniu na składniki odżywcze poszczególnych upraw, wymogom w różnych regionach glebowo-klimatycznych i uwzględnianiu wpływu nawożenia na ochronę wód, oraz dopuszczają do gospodarczej nadwyżki składników odżywczych wynoszącej do 60 kg azotu na hektar rocznie (zob. pkt 1 ppkt 3 załącznika III do dyrektywy);
- przy okresach zakazów przewidziano odstępstwo dla „obornika zbitego bez nawozu ptasiego”, nie wprowadzono rozróżnienia według regionów glebowo-klimatycznych, rodzaju nawozów, procedur nawożenia i innych czynników środowiskowych i ustanowiono jedynie okresy zakazów od dwóch i pół do trzech miesięcy (zob. pkt 1 ppkt 1 załącznika III i część A pkt 1 załącznika II do dyrektywy);
- w odniesieniu do przepisanej pojemności zbiorników do składowania obornika przewidziano pojemności składowania, które zakładają zbyt krótkie okresy zakazów i – z wyjątkiem rozporządzeń w landach Berlin, Saksonia i Turynia – dotyczą jedynie składowania płynnego obornika (zob. część A pkt 5 załącznika II do dyrektywy);
- na użytkach zielonych i trawach połowych w określonych warunkach pozwalają na nawożenie obornikiem w ilości maksymalnej wynoszącej 230 kg azotu na hektar rocznie (pkt 2 ppkt 1 załącznika III do dyrektywy);

- w odniesieniu do rolniczego wykorzystania nawozów na gruntach o dużym nachyleniu przewidziane są wyjątki dla obornika stałego, z wyjątkiem nawozu ptasiego, ograniczenia dla rozpraszania nawozów o dużej zawartości azotu przewidziane są dopiero od nachylenia ponad 10 %, a zakazy w tym wypadku tylko w odległości trzech metrów od krawędzi wód i odbiegają przy tym wielokrotnie od właściwych badań naukowych (zob. część A pkt 2 załącznika II i pkt 1 ppkt 3 lit. a) załącznika III do dyrektywy);
- zakazują rozpraszania nawozów jedynie przy pokrywie śnieżnej ponad 5 cm i na „gruncie, który jest przemarznięty i w ciągu dnia nie rozmarza się na powierzchni” (zob. część A pkt 3 załącznika II i pkt 1 ppkt 3 lit. a) i b) załącznika III do dyrektywy).

Regularne informacje rządu niemieckiego co do planowanej nowelizacji rozporządzenia w sprawie nawożenia nie obalają podnoszonych naruszeń art. 5 ust. 5 i 7 dyrektywy. Odpowiednie uregulowania nie weszły bowiem w życie ani do chwili upływu terminu wyznaczonego w uzasadnionej opinii na dzień 11 września 2014 r., ani od tamtej pory.

⁽¹⁾ Dz.U. L 375, s. 1.